

موضوع: کارکردهای خانواده در دولت مهدوی

چکیده

باران خلیل پور*^۱

دولت مهدوی یعنی حکومت حضرت مهدی (علیه السلام) است که به عنوان یک حکومت الهی و جهانی معرفی می‌شود. در چنین حکومتی، مفاهیم اساسی چون عدالت، رشد معنوی، رفاه عمومی، و سامان‌دهی اجتماعی به‌ویژه در ساختار خانواده از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در دولت مهدوی، خانواده نقشی محوری و اساسی خواهد داشت که در ساختار اجتماعی و اقتصادی آن تغییرات مهمی را ایجاد می‌کند. در این حکومت، تمامی اعضای خانواده به‌طور خاص در روند تکامل فردی، اجتماعی و مذهبی خود و همچنین در ارتقاء سطح معنویت و تربیت نسل جدید نقش برجسته‌ای خواهند داشت. کارکردهای خانواده در دولت مهدوی، نه تنها به‌عنوان نهادی برای تربیت فردی و اجتماعی بلکه به‌عنوان ارکانی برای ایجاد یک جامعه سالم، عدالت‌خواه و معنوی معرفی می‌شوند. در این دولت، خانواده‌ها در تربیت نسل جدید، تقویت اخلاق و آموزه‌های دینی، رشد فردی و اجتماعی، و تحقق عدالت اجتماعی نقشی برجسته خواهند داشت. این نهاد از طریق هماهنگی با دولت مهدوی می‌تواند به ایجاد جهانی بهتر، عادلانه‌تر و معنوی‌تر کمک کند. هدف از این تحقیق بررسی کارکردهای خانواده در دولت مهدوی می‌باشد. این تحقیق به روش توصیفی، تحلیلی و کتابخانه‌ای نگاشته شده است. از نتایج این تحقیق می‌توان به پشتیبانی از ارزش‌های اخلاقی و معنوی خانواده، تقویت وحدت و همبستگی اجتماعی، و اشاره کرد.

کلیدواژگان: کارکرد، خانواده، دولت، مهدوی.

^۱ طلبه سطح ۲ حوزه علمیه خاوران فاطمیه (س) نقده.

مقدمه

در نگرش اسلامی، خانواده به عنوان یکی از ارکان اصلی تشکیل دهنده جامعه و تمدن بشری در نظر گرفته می شود. خانواده نه تنها نقش مهمی در تربیت فردی دارد، بلکه در سطح اجتماعی نیز می تواند عاملی برای تعالی و شکوفایی جوامع باشد. در دولت مهدوی که در آن حضرت مهدی (علیه السلام) به عنوان ولی عهد خداوند و امام زمان حکمرانی می کنند، خانواده از جایگاهی بسیار مهم تر و تأثیرگذارتر برخوردار خواهد شد.

دولت مهدوی به عنوان حکومتی مبتنی بر اصول عدالت، مهر، عقلانیت و روحانیت، به طور خاص در عرصه اجتماعی و فرهنگی، نقشی محوری برای خانواده ها قائل است. در این دولت، دولت و خانواده نه تنها از هم جدا نخواهند بود، بلکه همکاری و هم افزایی بین این دو نهاد اهمیت ویژه ای خواهد داشت. در واقع، دولت مهدوی به عنوان یک الگوی ایده آل حکومتی، در پی فراهم کردن بستری است که در آن خانواده ها بتوانند نقش های خود را به بهترین شکل ایفا کرده و در رشد معنوی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جامعه سهمی مهم داشته باشند.

از آنجایی که در نظام مهدوی، عدالت و رفاه اجتماعی به عنوان دو اصل اساسی مطرح است، کارکردهای خانواده در این دولت نه تنها محدود به تربیت دینی و اخلاقی فرزندان نمی شود، بلکه به ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و حتی سیاسی نیز گسترش می یابد. خانواده ها به عنوان نخستین و مهم ترین نهاد اجتماعی، مسئولیت های بزرگی را بر عهده خواهند داشت که از تربیت نسل های آینده گرفته تا ایجاد همبستگی اجتماعی و تحقق عدالت اجتماعی را شامل می شود.

در این مقدمه، قصد داریم تا به طور اجمالی و جامع به بررسی کارکردهای مختلف خانواده در دولت مهدوی بپردازیم. این کارکردها شامل وظایف و نقش های خانواده در زمینه های تربیتی، اخلاقی، اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی است که در آن شرایط، خانواده ها نه تنها به عنوان نهادهای اصلی تربیت فردی و اجتماعی شناخته می شوند، بلکه در ایجاد جامعه ای عادلانه و معنوی نیز نقشی کلیدی ایفا خواهند کرد.

مفهوم شناسی خانواده

خانواده از نظر لغوی: خاندان، اهل خانه، اهل بیت، دودمان، زن و فرزند و فامیل معنا شده است. خانواده از نظر اصطلاحی: خانواده، نهادی است که بر پایه ازدواج مرد وزن شکل می گیرد و با تولیدمثل، توسعه می یابد. این نهاد، اساس سازندگی شخصیت انسان و مهم ترین عامل تکامل جامعه بشر است و از این رو، اسلام، که برنامه ی تکامل انسان است برای تأسیس و تحکیم این نهاد سرنوشت ساز و پیشگیری از فروپاشی آن، رهنمودهای بسیار مهمی ارائه کرده است. خانواده در فارسی معادل اهل در کلام عرب است. اهل الرجل: یعنی کسانی که نسبی یا دینی یا چیزی همانند آن، مثل خانه ای، شهر و بنایی ایشان را با یکدیگر جمع و مربوط می کند و آنها را اهل و خانواده آن شخص گویند. پس اهل الرجل در اصل کسانی هستند که مسکن و خانه ای واحد، آنها را در یک جا جمع و فراهم می آورد.^۱

مفهوم شناسی مهدوی

مهدوی در اهل لغت مصدر جعلی مهدی و به معنای مهدی بودن است.^۲ در اصطلاح، اعتقاد به ظهور مهدی عجل الله فرجه را گویند که از جمله معتقدات اصولی مذهب شیعه اثنی عشری است و همان پدید آمدن حکومت عدل جهانی است. اصطلاح مهدویت که باور به ظهور یک نجات بخشی موعود است، مختص شیعیان نیست و در سایر ادیان و مذاهب هم، نمود دارد و تنها تفاوت میان آنها، در نحوه ظهور و هدایت موعود است. در این میان فقط شیعه، منتظر منجی موعود با نام «مهدی» (علیه السلام) است که یقیناً او را از نسل پیامبر (صلی الله علیه و اله و سلم) و سلاله امیر المؤمنین علی (علیه السلام) و حضرت فاطمه (سلام الله علیها) می داند.^۳

کارکردهای خانواده در دولت مهدوی

در دولت مهدوی، انتظار می رود خانواده ها نقش کلیدی و مؤثری در تحقق اهداف اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ایفا کنند. برخی از کارکردهای خانواده در حکومت مهدوی به شرح زیر است:

^۱ محمدحسین، اصفهانی، مفردات راغب اصفهانی، مترجم غلامرضا خسروی حسینی، انتشارات مرتضوی، تهران، ۱۳۶۳،

ص ۴۲۳

^۲ محمد، معین، فرهنگ فارسی معین، انتشارات زرین، تهران، چاپ ۳، ۱۳۸۶، ص ۵۲۹

^۳ مجتبی، تونه ای، موعود نامه، انتشارات میراث ماندگار، قم، ۱۳۸۹، ص ۷۱۱

۱- پشتیبانی از ارزش‌های اخلاقی و معنوی خانواده

پشتیبانی از ارزش‌های اخلاقی و معنوی خانواده در دولت مهدوی یکی از کلیدی‌ترین مباحث در آموزه‌های اسلامی و تفکرات مهدویت محسوب می‌شود. خانواده‌ها باید به عنوان کانون‌های حفظ و انتقال ارزش‌های اخلاقی و فرهنگی عمل کنند. این ارزش‌ها می‌توانند شامل صداقت، انصاف، محبت و همکاری باشند. در دولت مهدوی، توجه ویژه‌ای به تربیت فرزندان و خانواده‌ها خواهد شد. آموزه‌های دینی و اخلاقی باید در کانون خانواده نهادینه شود تا نسل‌های آینده بر اساس اصول اخلاقی رشد کنند. یکی از اهداف نظام مهدوی، تقویت نهاد خانواده و حفاظت از آن در برابر آسیب‌های اجتماعی است. حضرت باقر (علیه السلام) می‌فرمایند: «إِذَا قَامَ قَائِمُنَا وَضَعَ يَدَهُ عَلَى رُءُوسِ الْعِبَادِ فَجَمَعَ بَهَا عُقُولَهُمْ وَ كَمَلَتْ بِهَا أَحْلَامَهُمْ. یعنی هنگامی که قائم ما ظهور می‌کند، دست (معجزه آسای) خود را روی سر مردم می‌گذارد و بدان وسیله عقول آنها جمع و افکارشان کامل می‌گردد.»^۱ دستورات دینی به ترویج محبت، احترام و تعاون بین اعضای خانواده تاکید دارند. دولت مهدوی بر اصول عدالت تأکید دارد. این عدالت نه تنها در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی بلکه در بستر خانواده نیز مشهود خواهد بود. در این دولت، تمامی افراد خانواده از حمایت و توجه برابر برخوردار خواهند شد. زندگی در دولت مهدوی به معنای تقویت ارتباط با خداوند و اعتقادات دینی است. خانواده‌ها باید فضایی فراهم کنند که اعضای آن به عبادت و یاد خداوند بپردازند و از آموزه‌های دینی الهام بگیرند. در دولت مهدوی، تلاش خواهد شد که آسیب‌هایی مانند طلاق و جدایی خانواده‌ها به حداقل برسد. برنامه‌های آموزشی و مشاوره‌ای برای شناخت بهتر از حقوق و تکالیف هر یک از اعضای خانواده ارائه می‌شود. ترویج ارتباطات سالم میان خانواده‌ها و اجتماع باعث ایجاد محیطی مناسب برای پرورش فرزندان و تقویت ارزش‌های انسانی خواهد شد.^۲

در این راستا، همکاری و همدلی بین خانواده‌ها به عنوان یک اصل واجب مطرح می‌شود. با توجه به این نکات، می‌توان نتیجه گرفت که در دولت مهدوی، خانواده به عنوان یک نهاد مقدم و اسلامی، با حمایت‌های همه‌جانبه‌ای از ارزش‌های اخلاقی و معنوی مواجه خواهد بود که این موضوع ضرورتاً بر کیفیت زندگی اجتماعی و فردی افراد تأثیرگذار خواهد بود. جامعه عصر ظهور و خانواده، شاهد یک تحول بزرگ فرهنگی در ارزش‌مداری و پاکی رفتارها و اصلاح خلق و خو در آینده‌ای نورانی خواهد بود. در صورتی که آرمان‌ها و ارزش‌های خانوادگی، در مسیر درست قرار گیرد و هدفی متعالی و واقعی، برای خانواده ترسیم گردد و همه آحاد آن، در همسو با این هدف اصیل و کامل حرکت کنند، امکان اصلاح و رشد آن جامعه بالا خواهد بود. عصر ظهور، عصر حاکمیت ارزش‌ها و فضایل اخلاقی و تحقق آرمان‌های متعالی و انسانی است و در آن دوران، همه عرصه‌های زندگی و خانوادگی طیب و طاهر و ریشه‌های پستی و ناراستی زدوده می‌شود. در روایتی آمده است: «أَنَّهُ يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ (يلق المساكين الزبد) تطيب الدنيا و أهلها في أيام دولته؛ مهدی، زمین را آکنده از عدالت

^۱ محمد باقر، مجلسی، بحار الانوار، مترجم محمد باقر بهبودی، انتشارات اسلامی، تهران، ۱۳۸۶، ص ۳۲۸

^۲ علی، مهدی پور، پرتوی از دهه مهدویه، انتشارات بهار قلوب، وابسته به مرکز جهانی تخصصی حضرت ولی عصر. اصفهان.

می‌کند... مزه کره را به مستمندان می‌چشاند و در زمان حکومت او دنیا و اهالی آن، پاک می‌شوند.^۱ انسان در خانواده و محیطی زندگی می‌کند که هم بعد مادی دارد و هم جنبه فرامادی و ملکوتی. آنچه او با دیده ظاهر بین مشاهده می‌کند، زندگی فرو بسته دنیایی است؛ با آرایش‌ها و آرایش‌های متعدد و آنچه او را از حقیقت وجودی‌اش و آن فضای معنوی و ملکوتی دور می‌سازد، توجه وافر به مادیات، نفسانیات و وهمیات است. در واقع جامعه آلوده، جامعه‌ای است آکنده از امواج منفی و ویرانگر، افکار و اندیشه‌های آلوده و کشنده، رویکردهای شهوانی و حیوانی در واقع انسان - به خصوص در عصر حاضر - در فضای ظلمانی و زهرآگین زندگی می‌کند که بر روح و روان و فکر او اثر منفی و مخربی می‌گذارد (کارگر، ۱۳۸۷: ص ۸۵). برای رهایی خانواده از این سموم روحی و مغناطیس‌های ضد فرهنگی، باید فضا را پاک کرد و آن را در یک محیط امن فرهنگی و جامعه نورانی قرار داد. روایات، تصویر بسیار زیبایی از این طهارت و پاکی محیط و نورانیت زندگی و خانواده در عصر ظهور ارائه می‌کنند: «يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ قِسْطًا وَ نُورًا وَ بُرْهَانًا...» زمین را از عدل و داد و نور و برهان آکنده می‌سازد^۲ و: «إِذَا قَامَ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورٍ رَبَّهَا...» وقتی که قیام می‌کند، زمین به نور پروردگارش روشن می‌شود و بندگان به نور خورشید نیازی نخواهند داشت^۳.

۲- تقویت وحدت و همبستگی اجتماعی

تقویت وحدت و همبستگی اجتماعی از مهم‌ترین کارکردهای خانواده در دولت مهدوی به شمار می‌رود. در این راستا، نقش خانواده به عنوان یک نهاد پایه‌ای اجتماعی و فرهنگی برای ایجاد و گسترش اتحاد و همبستگی در جامعه بسیار حیاتی است. در دولت مهدوی، خانواده‌ها نقشی اساسی در تقویت روابط اجتماعی و همبستگی در جامعه بازی می‌کنند. این همبستگی می‌تواند موجب ایجاد جامعه‌ای مقاوم و پایدار شود. خانواده‌ها در دولت مهدوی به عنوان نخستین محل برای محبت و همکاری مشغول به فعالیت خواهند بود. این نوع رابطه می‌تواند به تقویت احساس تعلق و همبستگی در سطح جامعه کمک کند. آموزش ارزش‌های اخلاقی مانند همدلی، احترام و همکاری در خانواده‌ها، به تقویت همبستگی اجتماعی منجر خواهد شد. نسل‌های جوان از طریق آموزه‌های خانوادگی، این ارزش‌ها را در برخورد با دیگران پیاده خواهند کرد. خانواده‌ها می‌توانند با ایجاد شبکه‌های اجتماعی و ارتباطات مفید میان خود، به تقویت اتحاد در جامعه بپردازند. برگزاری همایش‌ها، جشن‌ها و فعالیت‌های مشترک، باعث نزدیکی خانواده‌ها و ایجاد احساس همبستگی خواهد شد. هدف دیگری که خانواده می‌تواند در انتقال فرهنگ مهدویت به فرزندان دنبال کند، همسان‌سازی شخصیت آن‌ها با شخصیت‌های ایده‌آل است. فرزندان با شناخت شاخص‌های انسان عصر مهدوی تلاش خواهند کرد خود را با این شاخص‌ها هماهنگ کنند و با انسان‌های عصر ظهور همگون شوند و این همان چیزی است که می‌توان از

^۱ علی، اربلی، کشف الغمّه فی معرفه الائمه، تبریز، انتشارات مکتبه بنی هاشمی، ج ۲، ۱۳۸۱، ص ۴۹۳

^۲ احمد، طبرسی، الاحتجاج علی اهل اللجاج، مشهد، نشر مرتضی، ج ۲، ۱۴۰۳، ص ۲۹۱

^۳ محمد، مفید، الارشاد، قم، کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ج ۲، ۱۴۱۳، ص ۴۸

و محبت‌آمیز باشد که اعضا در آن احساس امنیت کنند و به رشد و تکامل برسند. امنیت روانی و اجتماعی در خانواده به عنوان یکی از پایه‌های موفقیت فردی و اجتماعی مورد تأکید قرار می‌گیرد. استحکام خانواده در برابر چالش‌ها و بحران‌های اجتماعی و اقتصادی از دیگر مفاهیم مهم در دین اسلام است. قرآن کریم خانواده را به عنوان واحدی محکم و استوار در برابر مشکلات معرفی می‌کند: «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ؛ مؤمنان در حقیقت برادر یکدیگرند.»^۱ این آیه، علاوه بر تأکید بر اهمیت ارتباطات اجتماعی و همکاری در میان مسلمانان، می‌تواند به‌طور غیرمستقیم به استحکام بنیان خانواده‌ها نیز اشاره داشته باشد. در یک خانواده سالم و مستحکم، افراد نه تنها در برابر مشکلات فردی و خانوادگی بلکه در برابر چالش‌های اجتماعی نیز قادر به حمایت و پشتیبانی از یکدیگر هستند.^۲

یکی از مهم‌ترین وظایف والدین، به ویژه در دولت مهدوی، فراهم کردن محیطی امن برای رشد و بالندگی فرزندان است. پیامبر اسلام (ص) در این زمینه فرموده‌اند: «أَلَا كَلَّكُمْ رَاعٍ وَ كَلَّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ؛ فَلَا مِيرَ الْأَذَى عَلَى النَّاسِ رَاعٍ وَ هُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَ هُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُمْ ، وَ الْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ بَعْلِهَا وَ وَلَدِهِ وَ هِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْهُمْ ، وَ الْعَبْدُ رَاعٍ عَلَى مَالِ سَيِّدِهِ وَ هُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُ ، أَلَا فَكَلَّكُمْ رَاعٍ وَ كَلَّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ؛ بدانید که همه شما مسئولید و همه شما نسبت به زیردستانش بازخواست می‌شوید . فرمان‌روای مردم ، مسئول مردم است و نسبت به زیردستانش بازخواست می‌شود . مرد ، سرپرست خانواده است و نسبت به آنان ، بازخواست می‌شود . زن ، مسئول خانه شوهر و فرزندان اوست و در برابر آنان ، بازخواست می‌شود . برده ، مسئول مال مالک خود است و در برابر آن ، مسئول است . پس بدانید که همه شما مسئولید و همه تان در برابر زیردستان خود ، بازخواست می‌شوید.»^۳ این حدیث نه تنها بر اهمیت مسئولیت‌پذیری والدین در قبال تربیت و هدایت فرزندان تأکید دارد، بلکه نشان می‌دهد که وظیفه والدین ایجاد محیطی امن و آرام برای فرزندان به‌ویژه در دوران کودکی و نوجوانی است، تا آن‌ها بتوانند به رشد فکری، روحی و اجتماعی مناسب دست یابند. در دولت مهدوی، یکی از اهداف کلیدی ایجاد محیطی امن و محکم در خانواده‌ها، افزایش همبستگی و همکاری بین اعضای خانواده است. آموزه‌های دینی تأکید زیادی بر اهمیت همبستگی دارند: «وَ تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَ التَّقْوَى ۖ وَ لَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَ الْعَدْوَانِ ؛ و در نیکی و تقوا همکاری کنید و در گناه و تعدی همکاری نکنید.»^۴ این آیه می‌تواند به‌طور مستقیم به خانواده‌ها در ایجاد محیطی امن و مستحکم مرتبط باشد، زیرا خانواده‌ها باید در تمامی ابعاد زندگی فردی و اجتماعی خود بر اصول نیکی و تقوا تأکید کنند و در برابر مشکلات و بحران‌ها همکاری و همبستگی بیشتری داشته باشند. خانواده در دولت مهدوی نه تنها باید به امنیت روانی و مادی اعضای خود توجه داشته باشد بلکه باید بستری مناسب برای

^۱ سوره حجرات، آیه ۱۰

^۲ صالح، حسن زاده، عوامل تحکیم خانواده در فرهنگ اسلامی، پژوهشنامه معارف قرآنی، دوره ۴، شماره ۱۵، ۱۳۹۲، ص ۶۰

^۳ سلیمان، ابوداود، سنن أبی داود، مترجم فخرالحسن کنکوهی، انتشارات مکتب البشیری، تهران، ج ۳، ۱۳۹۷، ص ۱۳۰ ح

۲۹۲۸

^۴ سوره مائده، آیه ۲

تربیت نسل‌های آینده فراهم کند. در این زمینه امام علی (ع) فرموده‌اند: « كُنْتُ سَمَاعَ لِقَوْلِكَ وَ حَسَنَ النَّشْأَةِ لِأَهْلِكَ؛ من گوش به سخنان شما دادم و تربیت خوبی برای خانواده‌ام فراهم کردم.^۱ این حدیث نشان‌دهنده اهمیت تربیت صحیح در خانواده است. در دولت مهدوی، خانواده باید محیطی باشد که فرزندان در آن رشد کنند و برای آینده‌ای پر از امنیت، صلح و عدالت آماده شوند. ایجاد محیطی امن و محکم در خانواده‌ها یکی از ارکان اصلی دولت مهدوی است که در آموزه‌های اسلامی به شدت تأکید شده است. این محیط باید بر اساس اصول محبت، همبستگی، همکاری و توجه به نیازهای روانی و مادی اعضای خانواده بنا شود. خانواده‌ها به‌ویژه والدین مسئولند که امنیت لازم برای تربیت نسل‌های آینده را فراهم آورند و در برابر چالش‌های اجتماعی و اقتصادی، به عنوان یک واحد محکم و استوار عمل کنند. این کارکردها می‌توانند به تحقق اهداف بلندمدت و آرمان‌های دولت مهدوی کمک کنند و زمینه‌ساز ساختن جامعه‌ای سالم و پویا باشند.^۲

^۱ ابن ابی الحدید، عبد الحمید، شرح نهج البلاغة لابن أبی الحدید، ج ۲۰، قم، مکتبه آیه الله المرعشی النجفی، چاپ اول، ۱۴۰۴، ص ۲۶۷

^۲ سجاد، بهرامی، چالش‌های والدین نسل امروز در تربیت فرزندان، منبع: باشگاه خبرنگاران جوان، ۱۳۹۷، ص ۷۵

نتیجه گیری

خانواده در تمامی جوامع انسانی، یکی از مهم‌ترین ارکان سازنده جامعه است. در دولت مهدوی، این نقش به شکلی برجسته‌تر و مؤثرتر از هر زمان دیگری مورد تأکید قرار خواهد گرفت. در این حکومت ایده‌آل که بر اصول عدالت، انصاف، رفاه عمومی و معنویت بنا شده است، خانواده نه تنها به‌عنوان کانون تربیت فردی و اجتماعی، بلکه به‌عنوان واحدی کلیدی در تحقق اهداف بزرگتر اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و حتی سیاسی مطرح می‌شود. از این رو، کارکردهای خانواده در دولت مهدوی در سطحی ژرف و گسترده‌تر از تصور رایج قرار دارد و هم‌زمان با رشد فردی اعضای خانواده، به پیشرفت جامعه در کلیت خود کمک خواهد کرد. مهم‌ترین کارکرد خانواده در دولت مهدوی، تربیت دینی و اخلاقی فرزندان است. با توجه به اینکه این دولت بر اساس آموزه‌های الهی، عدالت و تقوا اداره می‌شود، خانواده به‌عنوان اولین مدرسه تربیتی فردی و اجتماعی برای نسل‌های آینده، مسئولیت سنگینی دارد. تربیت فرزندان با ایمان، اخلاق‌مدار، شجاع و مقاوم در برابر فساد و انحرافات اجتماعی، از اصلی‌ترین وظایف خانواده‌ها خواهد بود. در چنین نظامی، همه اعضای خانواده موظف به پیروی از اصول اخلاقی و دینی خواهند بود، تا از این طریق بتوانند پایه‌گذار یک جامعه سالم، عادلانه و معنوی شوند. در دولت مهدوی، خانواده‌ها نقشی حیاتی در تقویت روابط اجتماعی و همبستگی ملی دارند. در این حکومت، توجه ویژه‌ای به انسجام اجتماعی و تقویت روابط خانوادگی خواهد شد، زیرا روابط میان اعضای خانواده و تعاملات اجتماعی آن‌ها مبنای توسعه و پیشرفت جامعه را تشکیل می‌دهند. در یک جامعه مبتنی بر اصول مهدوی، خانواده‌ها به‌عنوان واحدهای کلیدی در حفظ و تقویت ساختارهای اجتماعی عمل خواهند کرد. روابط مبتنی بر محبت، احترام و همکاری، نه تنها باعث رشد فردی هر عضو می‌شود، بلکه موجب ایجاد یک جامعه هماهنگ و همدل می‌گردد. در نهایت، می‌توان گفت که کارکردهای خانواده در دولت مهدوی به‌عنوان یک نهاد سازنده، از اهمیتی ویژه برخوردار است. خانواده‌ها نه تنها به‌عنوان کانون تربیتی و اخلاقی فرزندان، بلکه به‌عنوان ارکان اصلی در ایجاد جامعه‌ای عادلانه، پایدار، معنوی و متمدن عمل خواهند کرد. در دولت مهدوی، خانواده‌ها از یک سو به پرورش انسان‌های صالح و کارآمد می‌پردازند و از سوی دیگر، با همکاری نزدیک با دولت و دیگر نهادهای اجتماعی، به تحقق عدالت، رفاه و معنویت در سطح جامعه کمک می‌کنند. در این نظام، تعامل میان خانواده و دولت باعث می‌شود که خانواده‌ها نقشی فعال و مؤثر در پیشرفت کلی جامعه ایفا کنند، و این امر در نهایت به تحقق وعده‌های الهی در حکومت جهانی حضرت مهدی (علیه‌السلام) خواهد انجامید.

منابع

قرآن کریم

- ۱- ابن ابی الحدید، عبد الحمید ، شرح نهج البلاغه لابن ابی الحدید، ج ۲۰، قم، مکتبه آیه الله المرعشی النجفی، چاپ اول، ۱۴۰۴
- ۲- ابوداود، سلیمان، سنن ابی داود، مترجم فخرالحسن کنکوهی، انتشارات مکتب البشری، تهران، ج ۳، ۱۳۹۷
- ۳- اربلی، علی، کشف الغمه فی معرفه الائمه، تبریز، انتشارات مکتبه بنی هاشمی، ج ۲، ۱۳۸۱
- ۴- اصفهانی، محمدحسین، مفردات راغب اصفهانی، مترجم غلامرضا خسروی حسینی، انتشارات مرتضوی، تهران، ۱۳۶۳
- ۵- بهرامی، سجاد، چالش های والدین نسل امروز در تربیت فرزندان، منبع: باشگاه خبرنگاران جوان، ۱۳۹۷
- ۶- پاینده، ابوالقاسم، نهج الفصاحه، مترجم علی اکبر مظاهری، انتشارات پارسایان، تهران، ۱۳۸۸
- ۷- تمیمی آمدی، عبدالواحد، تصنیف غررالحکم و دررالکلم، مترجم مصطفی درایتی، انتشارات ضریح آفتاب، قم، ۱۳۸۱
- ۸- تونه ای، مجتبی، موعود نامه، انتشارات میراث ماندگار، قم، ۱۳۸۹
- ۹- حسن زاده، صالح، عوامل تحکیم خانواده در فرهنگ اسلامی، پژوهشنامه معارف قرآنی، دوره ۴، شماره ۱۵، ۱۳۹۲
- ۱۰- حمیری، عبدالله، تأثیرات متقابل فرهنگ مهدوی و خانواده، مجله پرسمان دانشگاهیان، ۱۳۹۴
- ۱۱- رضی، محمد، نهج البلاغه، مترجم محمد دشتی، انتشارات موسسه تحقیقات امیرالمومنین، قم، ۱۳۹۱
- ۱۲- سخاوی، محمد ، المقاصد الحسنه فی بیان کثیر من الأحادیث المشتهره علی الألسنه، بیروت، دار الکتاب العربی، چاپ اول، ۱۴۰۵
- ۱۳- شاکری، روح الله، مهدویت و آینده جهان، انتشارات دفتر نشر معارف، تهران، ۱۳۹۳
- ۱۴- طبرسی، احمد، الاحتجاج علی اهل اللجاج، مشهد، نشر مرتضی، ج ۲، ۱۴۰۳
- ۱۵- عرفان، امیر حسین، نقش باور داشت آموزه مهدویت در احیای فرهنگ و تمدن، انتشارات دفتر نشر معارف، ۱۳۹۱
- ۱۶- عزیزاده، ابوالقاسم، مهم ترین نیاز خانواده مهدوی، منبع: قرآن و فعالیت های دینی خبرگزاری فارس، ۱۳۹۹
- ۱۷- کلینی، محمد، اصول کافی، مترجم حسین استادولی، انتشارات دارالثقلین، تهران، ج ۱، چاپ ۴، ۱۳۹۳
- ۱۸- مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار، مترجم محمد باقر بهبودی، انتشارات اسلامی، تهران، ۱۳۸۶

- ۱۹- محمدی، علی، شاخصه های خانواده های مهدوی، خبرگزاری تسنیم، ۱۳۹۸
- ۲۰- معین الاسلام، مریم، خانواده باید نسل مهدوی تربیت کند، پایگاه اطلاع رسانی KHAMENEI.IR (ریحانه)، ۱۴۰۰
- ۲۱- معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، انتشارات زرین، تهران، چاپ ۳، ۱۳۸۶
- ۲۲- مفید، محمد، الارشاد، قم، کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ج ۲، ۱۴۱۳
- ۲۳- ملکی راد، محمود، چگونه نسلی مهدوی تربیت کنیم، روزنامه قدس، ۱۳۹۹
- ۲۴- مهدی پور، علی، پرتوی از دهه مهدویه، انتشارات بهار قلوب، وابسته به مرکز جهانی تخصصی حضرت ولی عصر. اصفهان. ۱۳۸۶
- ۲۵- نوری طبرسی، حسین، مستدرک الوسائل، انتشارات آل البیت، قم، چاپ ۱، ۱۳۶۹